

ÀMBIT DE LLENGÜES

Llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengües estrangeres

L'objectiu central de l'educació és preparar l'alumnat de Catalunya perquè sigui capaç de desenvolupar-se com a persona, de comunicar-se, i així pugui afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural del segle XXI. Això significa educar els nois i les noies perquè desenvolupin aquelles competències comunicatives i lingüístiques que facin possible que tant personalment com socialment siguin capaços d'actuar i reeixir en el seu entorn i construir els fonaments de la ciutadania, del coneixement del que és la condició humana, de la comprensió d'altri.

Per aconseguir-ho, en l'educació secundària obligatòria cal plantejar el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística i comunicativa ocupa un lloc preferent. Cal formar parlants plurilingües i interculturals; l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, i en castellà és la garantia que l'escola proporciona a l'alumnat la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitats. Aquesta competència plurilingüe i intercultural inclou el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures, i, d'una manera totalment integrada, l'assoliment del domini de les competències comunicatives audiovisuals i digitals necessàries per ser competent en la nostra societat.

D'aquesta manera, l'alumnat esdevindrà capaç de dur a terme les tasques de comunicació que li permetin expressar la comprensió de la realitat, relacionar-se amb persones de la seva edat i adultes de tot arreu, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, amb la utilització del llenguatge verbal, oral i escrit, i el no verbal, amb la possibilitat d'usar els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació.

El desenvolupament d'aquesta competència comunicativa plurilingüe i intercultural no ha de ser un afer exclusiu de l'àmbit de llengua. Atès que la llengua i la comunicació són la base per a la captació, elaboració i comunicació del coneixement, totes les matèries esdevenen també responsables del desenvolupament de les capacitats comunicatives de l'alumnat. És a dir, totes les matèries s'han de comprometre, des de la seva especificitat i des de les maneres peculiars d'explicar el món, en la construcció de les competències de comunicació.

El tractament de les llengües

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini d'aquestes, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat individual, social i personal.

Per als centres educatius de Catalunya, la primera referència que cal tenir en compte és la legislació, l'Estatut i la Llei de Política Lingüística, que estableix que la llengua pròpia de Catalunya és el català i que és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. A més, el català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, que és la llengua oficial de l'Estat. El reconeixement d'haver d'aprendre dues llengües, a més, és un privilegi que obre les portes a desenvolupar-se en una societat plural oberta a altres cultures.

Aquesta obertura es reforça, a més, si considerem la nostra vinculació a Europa, per mitjà del Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües, elaborat pel Consell d'Europa, que planteja com a fita aprendre una o dues llengües estrangeres, en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural: "la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en la interacció intercultural que té una persona que domina, en graus diversos, distintes llengües i posseeix experiència de diverses cultures". És evident que així s'afavorirà la participació de l'alumnat en la vida escolar, acadèmica, afectiva i relacional, la transferència de coneixements entre llengües, les actituds obertes i de respecte envers la diversitat lingüística pròxima i llunyana, entesa com un dels patrimonis de la humanitat. A més, aquest coneixement de diverses llengües potencia el domini del català i la valoració de la pròpia cultura.

Això vol dir que els nois i les noies, en acabar l'etapa: a) han de dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge; b) també han de dominar el castellà; c) han de conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural; d) han de comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre llengües romàniques; i finalment e) han de tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho han de fer respecte d'altres de més llunyanes, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment, malgrat no les aprenguin mai.

L'objectiu d'aconseguir parlants plurilingües competents implica que cada escola, partint d'una anàlisi sociolingüística rigorosa del centre i del seu entorn, estableixi en el projecte lingüístic del centre programes precisos de gestió de les llengües per determinar com el català, llengua vehicular de l'escola, s'articula, d'una manera coherent, amb l'ensenyament de les altres llengües i de les altres matèries tot establint acords per a relacionar les diferents estratègies didàctiques. En fer-ho, cal recordar que el català és una llengua que l'escola ha de tractar amb especial atenció, no només pel seu estatus oficial, sinó també, i sobretot, pel desconeixement que en té una part de l'alumnat pel que fa als seus usos col·loquials i informals. Els centres educatius tenen, doncs, la missió de transmetre-la perquè tota la població pugui emprar-la en qualsevol situació comunicativa, fet que ha de garantir la cohesió de tota la societat evitant així la seva compartimentació en comunitats lingüístiques separades. Alhora, l'escola ha de garantir que el seu alumnat tingui també un domini ple del castellà, oferint l'ensenyament d'aquelles formes d'ús menys conegudes pel seu alumnat. També cal, respecte a les llengües estrangeres,

considerar la seva diferent presència social per fer-ne un tractament diferenciat. Per a un ensenyament adequat de les llengües, és important el tractament integrat dels llenguatges audiovisuals amb què es construeixen les comunicacions.

El projecte lingüístic de centre pot ser també un instrument de reflexió sobre el perill que comporta, per al desenvolupament de competències lingüístiques i per a la integració social de les persones, la restricció del català als espais vinculats al currículum escolar i la seva desvinculació de les relacions interpersonals, afectives, lúdiques, etc. En aquest sentit, el professorat ha de ser conscient de la necessitat del desenvolupament de les competències comunicatives i lingüístiques del alumnat per a l'assoliment dels objectius bàsics de la pròpia matèria. I per tant, cal que se senti implicat en l'elaboració i aplicació del projecte lingüístic del centre ja que proporciona les eines fonamentals per a la formació dels nois i les noies.

Competències pròpies de l'àmbit de llengües

La primera competència que cal considerar, d'acord amb la finalitat de donar les eines perquè els nois i les noies puguin afrontar el reptes de la societat, és la competència plurilingüe i intercultural que, en essència, és actuar adequadament en un món plural, multilingüe i multicultural. Això suposa que en l'ensenyament de les llengües, a més dels aprenentatges específics de cada una de les llengües, caldrà aprendre actituds i habilitats per afrontar altres llengües, fins i tot desconegudes (conèixer i valorar-les, saber gestionar els problemes de les interaccions multilingües, respectar altres maneres de veure el món...), en resum, estar obert a l'altre.

En relació directa amb aquesta competència més global, hi ha una segona, la competència comunicativa, que en totes les matèries esdevé la clau i que en la lingüística articula els aprenentatges que s'han de fer en totes les llengües. Aquesta competència ha de ser atesa des de totes les matèries curriculars i activitats educatives del centre si es vol el seu desenvolupament coherent i eficaç. Aquesta competència es concreta en:

La competència oral, la qual facilita, a través dels intercanvis amb els altres, adults o no, elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del propi pensament. Cal considerar-la en totes les seves dimensions, la de la interacció, la de l'escolta i la producció, i la de la mediació, en gran grup o grups més petits, atenent tant els aspectes verbals com els no verbals i la possibilitat d'emprar diferents mitjans o les tecnologies de la informació i la comunicació. A més, l'ús reflexiu de la parla és l'eina més eficaç per al pilotatge dels aprenentatges. L'alumnat ha d'assumir el paper d'interlocutor atent i cooperatiu en situacions de comunicació, fet que l'ajudarà a intervenir de forma competent en el seu entorn i a desenvolupar-se amb expressivitat i fluïdesa en una societat democràtica i participativa.

Aquesta priorització de la llengua parlada és de gran importància quan es tracta de l'ensenyament d'una llengua nova per a l'alumnat. En aquesta situació, l'ús de diferents recursos didàctics, amb variats formats i suports i en diferents

contextos (festes, representacions, projectes i activitats curriculars) ha de ser una de les claus per a un aprenentatge eficaç.

També té una especial rellevància en l'aprenentatge de les llengües estrangeres, ja que el model lingüístic aportat per l'escola és la font bàsica de coneixement i aprenentatge d'aquesta llengua. Els discursos orals utilitzats a l'aula són al mateix temps vehicle i objecte d'aprenentatge, per la qual cosa el currículum ha d'atendre tant el coneixement dels elements lingüístics i comunicatius com la capacitat d'utilitzar-los en l'aprenentatge de diferents continguts curriculars i en les diferents situacions comunicatives; a més, el seu treball en aquesta etapa ha de ser el fonament del treball dels continguts de la competència escrita.

La competència comunicativa escrita, la qual s'ha de potenciar en totes les seves dimensions, receptives (lectura) i productives (escriptura), de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Els processos de lectura i escriptura són complexos i diversos segons quin sigui el tipus de text i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la lectura i escriptura de textos a qualsevol matèria o activitat escolar. Cal motivar qui llegeix i escriu perquè descobreixi en la llengua escrita una eina d'entendre's a si mateix o a si mateixa i a les altres persones, i els fenòmens del món i la ciència, i també que és una font de descoberta i de plaer personal. En això té molta importància la potenciació de la biblioteca (i mediateca) i altres institucions escolars com la ràdio o plataformes d'Internet, com a dinamitzadores de l'aprenentatge lector i escriptor. A més, cal aplicar-la progressivament a textos de nivells de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (text, gràfiques i imatge).

La competència comunicativa audiovisual, la qual cal atendre en totes les seves dimensions, receptives, productives i crítiques, de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Els processos de recepció i creació són uns processos complexos i diversos segons quin sigui el tipus i format triat i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la seva utilització en qualsevol matèria o activitat escolar. Cal motivar la seva utilització per aprendre i comprendre'ls com a globalitat, tot aplicant el seu aprenentatge a missatges cada cop més complexos i amb funcions més diversificades i amb formats i suports més variats.

Finalment, la competència literària fa que els nois i les noies puguin comprendre millor el món que els envolta, les altres persones i a si mateixos a través de la lectura d'obres de qualitat i del contacte amb les construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, i fa que els nois i les noies descobreixin el plaer per la lectura, sàpiguen identificar estètiques i recursos, i apreciïn textos literaris de gèneres diversos (poètic, narratiu i teatral), i també d'altres formes estètiques de la cultura que ens envolta (cançons, refranys, dites, etc.). Amb tot això els nois i les noies van interioritzant els senyals de la

cultura que els aniran precisant els criteris per ser més rigorosos en les seves valoracions i gustos estètics, amb la qual cosa, a més d'estimular la seva creativitat, es desenvolupa el seu sentit crític.

Aportacions de l'àmbit de llengües a les competències bàsiques

El paper que juga la llengua i la comunicació en els processos d'aprenentatge i el fet que la base del seus ensenyaments se situï en l'ús social de la llengua, fa que els aprenentatges lingüístics i comunicatius que es produeixen en qualsevol matèria, amb una bona coordinació docent, es pugui aplicar a l'aprenentatge de les altres i, alhora, afavoreixin la competència plurilingüe i intercultural de l'alumnat. Les activitats de les matèries lingüístiques tenen, evidentment, una importància remarcable en el desenvolupament de la competència comunicativa, cal però recordar que en ser una competència transversal a totes les matèries, l'assoliment dels objectius bàsics dependrà del tractament que se'n faci a totes.

Alhora les activitats relacionades amb aquesta competència també afavoreixen la millora de les competències metodològiques. Els processos de la llengua escrita en concret són una de les claus en la competència del tractament de la informació i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració de coneixement. La lectura i escriptura d'informacions presentades en diferents llengües, fet facilitat amb l'ús de les TIC, aporta una nova dimensió als processos de tractament de la informació. La diversitat de punts de vista i la manera de presentar les informacions facilita la flexibilitat mental necessària per a un aprenentatge crític. A més, la verbalització i les interaccions resulten claus en el desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre, ja que regulen i orienten la mateixa activitat amb progressiva autonomia.

La llengua, precisament pel paper que juga en el desenvolupament de les competències metodològiques, ajuda a la comprensió dels processos de les competències centrades en conviure i habitar el món. D'una manera molt especial, la competència plurilingüe i intercultural contribueix al desenvolupament de la competència social i ciutadana, entesa com les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. Aprendre llengües és, abans que altra cosa, aprendre a comunicar-se amb les altres persones, a prendre contacte amb distintes realitats i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

A més de reconèixer les llengües com un component cultural de primer ordre, la lectura, comprensió i valoració de les obres literàries contribueix d'una manera clau al desenvolupament de la competència artística i cultural.

Estructura dels continguts

La presentació unitària del currículum es fa per afavorir el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural. Així es facilita la necessària coordinació de les propostes de totes les llengües ensenyades a l'aula, i la prioritització de les propostes derivades del diferent estatus que té cada llengua i el domini de partida que en tenen les noies i els nois.

Aquest darrer aspecte ha estat clau en la presentació dels continguts de les llengües estrangeres: es poden produir molt variades situacions tant en la primera com, sobretot, en la segona llengua estrangera. El fet que pugui ser cursada una segona llengua des del darrer cicle de primària i que hi pugui haver d'altres que no ho facin fins al tercer de secundària, fa que siguin tan diverses les possibilitats. Caldrà una coordinació molt afinada perquè el tractament diferenciat, necessari, afavoreixi els aprenentatges de tot l'alumnat.

La coordinació dels ensenyaments de les diferents llengües caldrà completar-la respecte als llenguatges audiovisuals que es treballen en les diferents matèries curriculars. L'elaboració del projecte lingüístic i comunicatiu del centre, en el qual hi ha de participar tot el professorat, juga un paper clau en la definició del currículum, tant en el de les matèries lingüístiques com en el de les no lingüístiques.

Els continguts de les matèries lingüístiques s'organitzen al voltant de les grans competències, citades abans, amb la finalitat d'atendre els diferents usos socials. Per això el currículum presenta: la dimensió comunicativa, que inclou participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals, la comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals, l'expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals, i els coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge; la dimensió literària; i la dimensió plurilingüe i intercultural.

La dimensió comunicativa és la base dels aprenentatges de l'àmbit, com ho és de tots els aprenentatges escolars, per la qual cosa els continguts que es presenten en aquesta dimensió no són els específics de l'àmbit lingüístic, sinó que caldrà atendre'ls en totes les activitats curriculars. En aquest apartat, apareixen els continguts referits al funcionament de la llengua i el seu aprenentatge, amb la qual cosa es vol significar que per al seu aprenentatge cal introduir-los i exercitar-los amb la funció exclusiva de millorar la comunicació, defugint el tractament gramaticalista de l'ensenyament de les llengües.

La dimensió literària planteja els continguts específics de la matèria, de manera que el tractament dels continguts de la dimensió comunicativa s'han de focalitzar per a l'assoliment dels objectius d'aquesta dimensió. En aquest apartat, cal posar atenció especial a la cultura tradicional i les obres de referència de la nostra cultura escrita, la nacional i la universal, que han de configurar la base cultural del nostre alumnat. Cal recordar que, malgrat que el nucli el representen els processos de recepció, la presència d'activitats d'escriptura és un bon instrument per a l'educació literària.

Finalment la dimensió plurilingüe i intercultural planteja continguts relacionats amb els usos socials en contextos multilingües. Cert que aquesta dimensió s'ha de tenir en compte en totes les accions docents, però en aquest àmbit cal fer una aproximació més reflexiva i organitzada per atendre totes les habilitats necessàries per a la comunicació en contextos plurals. Donada la peculiaritat d'aquests continguts plurilingües, es presenten unitàriament en un únic bloc al final de cada curs i precedint als criteris d'avaluació. És funció de l'equip docent

que, en el projecte lingüístic de centre, s'articulin els ensenyaments d'aquest àmbit en els de les diferents llengües, matèries curriculars i activitats escolars.

Consideracions sobre el desenvolupament del currículum

Cada cop és més gran l'acord segons el qual les llengües, totes les llengües i en totes les seves dimensions, s'aprenen en l'ús social i que les necessitats pragmàtiques de comunicació són les que van orientant i afavorint l'assentament del codi. Per contra, s'ha demostrat a bastament que no en garanteix l'aprenentatge ni l'ensenyament directe i explícit de les formes i normes, ni fer-ho component per component, com proposaven els enfocaments gramaticals, ni aïllar cada llengua que s'aprèn.

Per tant, per ensenyar adequadament les llengües i la comunicació cal dissenyar situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució dels problemes que s'hi plantegen. Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, cal un ensenyament integrat de les llengües, que coordini els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula, a fi que les noies i els nois avancin cap a l'assoliment d'una competència plurilingüe i intercultural.

Un aspecte que no es pot oblidar és que una part important de l'èxit dels programes d'immersió lingüística es relaciona amb la manera de tractar la llengua familiar de l'alumnat. Per això, cal tenir en compte la llengua de l'alumnat, en especial la de l'alumnat immigrant, tant a nivell simbòlic com en la pràctica educativa, cosa que, a més, afavorirà que el català esdevingui la llengua comuna i eina de cohesió social.

L'adquisició de la llengua catalana caldrà atendre-la en la diversitat que planteja l'alumnat i no es pot perdre de vista que, com a nova llengua, és un procés llarg. Per afavorir-lo, les propostes derivades de l'ensenyament comunicatiu i de l'ensenyament integrat de les llengües i els continguts curriculars són d'una importància clau. Per aconseguir-ho, cal mesures organitzatives que facilitin treballar els continguts escolars de manera més transversal i menys parcel·lada, que contemplin l'heterogeneïtat real de les aules.

Cal atendre la diversitat de l'aula amb la negociació permanent del que es fa i es diu a l'aula. L'activitat dialògica, la conversa entre les noies i els nois, i entre l'alumnat i el professorat ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Això comporta una manera diferent d'actuar a l'aula i una organització diferent de l'alumnat. Cal potenciar espais de comunicació suficientment variats per a fer possible la seva adequació a tots els estils i característiques d'aprenentatge, una escola per a tothom, que afavoreixi que cada alumne i alumna arribi a ser cada vegada més autònom en el seu aprenentatge i, alhora, aprengui a treballar cooperativament.

Es tracta d'ensenyar les llengües i la comunicació amb un enfocament comunicatiu, que se centra en la construcció social dels significats, la qual cosa

vol dir que, per donar sentit a tots els aprenentatges del currículum, cal organitzar el centre educatiu com un espai comunicatiu amb institucions escolars com la biblioteca o mediateca del centre, la revista de l'escola, la ràdio escolar i entorns virtuals que facilitin l'intercanvi dintre de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn.

Pel que fa als recursos de les TIC integrats a l'àmbit de llengües, s'utilitzen per organitzar, aplicar i presentar la informació en diferents formats, per llegir i escriure de forma individual i col·lectiva, per comunicar-se i publicar la informació per a una audiència determinada, facilitant la quantitat i qualitat dels documents produïts i fent que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.

Les tècniques del processador de text serviran per organitzar el text, per gestionar-lo, per modificar-lo, corregir els errors i millorar-lo. Els correctors canvien el procés de revisió. Equivocar-se forma part del procés d'aprenentatge. Les presentacions multimèdia donen suport a l'expressió oral.

Cal tenir en compte que sorgeixen noves escriptures -no-líneals (hipertext), interactives i en format multimèdia-, amb signes ideogràfics i amb ajudes per activar els coneixements i per a la generació de textos. Tot això requereix diferents tipus de processos de comprensió i diferents estratègies per al seu aprenentatge.

En la cerca d'informació es treballa amb mitjans tecnològics per tal d'arribar a entendre, registrar, valorar, seleccionar, sintetitzar i comunicar la informació, situant el procés d'ensenyament i aprenentatge dins d'un context real i dinàmic, introduint elements motivadors i diversificant les possibilitats didàctiques en la forma de treballar els continguts.

Un darrer principi, relacionat amb els enfocaments didàctics que s'acaben de descriure, és l'educació en els valors i actituds respecte de la llengua. En primer lloc, perquè introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural, present a l'aula o a l'entorn o bé aportant experiències externes, és una de les claus perquè es produeixi la necessària flexibilitat de pensament, i perquè tothom respecti i s'interessi pels altres. En segon lloc, perquè cal que l'alumnat sigui conscient del perill que la llengua i els diferents llenguatges es puguin convertir en vehicles de transmissió de valors negatius d'etnofòbia, de sexisme o d'intolerància. A l'escola cal fer una aposta seriosa per la lluita contra l'etnocentrisme i totes les varietats d'intolerància.

Pel que fa a l'avaluació, cal abandonar la visió de l'avaluació exclusivament sancionadora dels resultats de l'alumnat, i passar a concebre-la fonamentalment com a activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència plurilingüe i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. En aquesta visió, l'avaluació forma part indissoluble de l'estructura de les tasques de l'ensenyament i aprenentatge de llengües. Cal preveure els dispositius d'avaluació com a activitat conjunta (interactiva) amb l'alumnat, com a reflexió sobre els processos i sobre els resultats de

l'aprenentatge lingüístic, tot precisant les pautes i els criteris per a regular el procés, per a valorar els esculls que es presenten, i per a introduir-hi millores, a més de la necessària valoració del resultat final. L'ús dels diferents tipus d'avaluació (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i instruments (pautes d'avaluació, qüestionaris, portfolis, dossiers) asseguraran l'eficàcia educativa.

Per a aconseguir totes les virtualitats d'aquesta avaluació, cal que l'alumnat sigui conscient de tot el procés seguit, que sigui capaç d'usar funcionalment la reflexió sobre la llengua, revisant i reformulant les seves produccions, i que aprengui a transferir el que ha après en altres situacions. Amb aquesta activitat cognitiva i metacognitiva el professorat, com a mediador i assessor, o un grup d'alumnes mitjançant el treball cooperatiu, poden donar a cada noia i noi el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-lo a valorar el propi treball i a decidir com millorar-lo.

Atès, a més, que l'objectiu de l'ensenyament de la llengua és aconseguir que els nois i les noies esdevinguin persones plurilingües, cal canviar l'avaluació que podia tenir sentit en un marc monolingüe; cal partir de la idea que hi ha diferents graus de domini d'una llengua, i que cal tenir altres capacitats, com el canvi de llengües, desconegudes en una persona monolingüe. En aquesta avaluació és molt important que l'alumnat sigui conscient de la seva situació plurilingüe i del fet que aquesta pot canviar.

Finalment, tot el procés d'avaluació, i encara més si es pensa en els passos finals del procés de l'ensenyament obligatori i la certificació, és una tasca col·laborativa i una responsabilitat de tot l'equip de professorat. La gestió d'aquests procediments, decisions i implementacions, l'ha d'abordar conjuntament tot l'equip docent, el qual haurà de decidir les mesures que caldrà organitzar, també en conjunt, per a facilitar la millora de l'aprenentatge del seu alumnat.

OBJECTIUS

Les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i llengües estrangeres de l'educació secundària obligatòria tenen com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'enteniment i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
2. Aconseguir la competència comunicativa oral, escrita i audiovisual en les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la cerca i elaboració d'informació, i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.

3. Aconseguir la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.
4. Aconseguir la competència en llengua castellana de manera que sigui possible que, al final de l'educació obligatòria, s'utilitzi normalment i correctament les dues llengües oficials.
5. Aconseguir la competència en llengües estrangeres com a eina d'aprenentatge de continguts diversos, com a font de plaer i de creixement personal, i com a porta oberta a altres persones i cultures.
6. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social.
7. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
8. Escoltar i comprendre informació general i específica, i expressar-se i interactuar en llengua estrangera en situacions habituals de comunicació adoptant una actitud adequada, participativa, oberta i respectuosa i amb un cert nivell d'autonomia.
9. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural tot valorant la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
10. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, tot valorant el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.
11. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció, i transferir aquests coneixements a les altres llengües que s'aprenen a partir de la reflexió sobre els propis processos d'aprenentatge.
12. Conèixer la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural.
13. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

Primer curs

CONTINGUTS

Llengua i literatura (catalana i castellana)

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre.
- Participació en activitats de relació social i comunicació amb altres comunitats escolars, amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general (publicació i difusió de les activitats escolars).
- Conversació per comprendre i per escriure textos i per reflexionar sobre els processos de comunicació en tota mena de situacions.
- Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.
- Participació activa en situacions de comunicació característiques de les activitats de les diferents matèries curriculars, especialment per a l'organització i gestió de les tasques d'aprenentatge, en la recerca i aportació d'informacions, en la petició d'aclariments davant d'una instrucció, en la col·laboració del treball en grup i en el recull final de les activitats realitzades.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, i per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge i tant en activitats individuals com en les del treball cooperatiu.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
- Valoració de les normes de cortesia i els marcadors lingüístics de relacions socials, com l'ús i selecció de formes de tractament, convencions en el torn de paraula i estratègies d'interacció.
- Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat, amb atenció als narratius, descriptius i conversacionals.
- Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels narratius, descriptius i expositius de les diferents matèries curriculars.
- Anàlisi pautada dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics, so.
- Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges: les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses: 1) escrites: llibres, enciclopèdies, revistes, diaris; 2) cercadors a Internet, enciclopèdies i diaris virtuals; 3) fonts audiovisuals de comunicació.
- Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions.
- Contrastació dels continguts de textos analitzats amb els coneixements propis, abans i després de la lectura.
- Cerca del significat del lèxic desconegut a partir del context, analitzant la forma de les paraules o usant diccionaris, amb la contextualització de les accepcions.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Producció de textos orals, escrits i audiovisuals amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: narratius, descriptius.
- Composició de textos orals, escrits (en suport paper o digital) i audiovisuals propis de l'àmbit acadèmic, especialment resums, exposicions senzilles i conclusions sobre les tasques i aprenentatges fets amb atenció especial als narratius, descriptius i expositius.
- Ús de la comunicació no verbal en la producció dels discursos orals i presentacions audiovisuals.
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme adequats a la situació comunicativa i la seva funció, amb la possibilitat d'usar els recursos de les TIC (enregistrament de veu) i els mitjans de comunicació (ràdio).
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes (interpretant els signes de puntuació de forma apropiada), tot incidint en el posicionament del lector respecte del text llegit.

- Planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals: cerca de documentació, pluja d'idees, i la seva selecció i ordenació.
- Elaboració d'un còmic.
- Utilització dirigida de la biblioteca-mediateca del centre així com dels recursos de les TIC com a font d'informació per a la realització dels treballs escrits propis de cada matèria curricular.
- Ús de la conversa i de tècniques d'exploració, discussió i elaboració d'idees mitjançant l'ús d'esquemes que estructurin visualment les idees.
- Textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.
- Adequació dels textos als registres col·loquial o formal i acadèmic, segons ho requereixi la situació comunicativa del missatge.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais bàsics, concordança dins del sintagma nominal i dins del sintagma verbal amb el temps i persona.
- Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text (els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades).
- Ús dels elements icònics específics de cada matèria curricular en la producció dels discursos orals, escrits i de les presentacions audiovisuals pròpies de l'àmbit acadèmic.
- Estructuració del text en relació amb els aspectes formals i seguiment de les normes bàsiques de presentació dels treballs escrits.
- Ús de tècniques de tractament textual amb les TIC: processadors de text, diccionaris electrònics, correctors.
- Interès per la bona presentació dels textos orals, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències rellevants entre el discurs oral i escrit.
- Identificació del registre col·loquial, reconeixement de la interacció emissor-receptor i el paper que juga el llenguatge no verbal en la conversa.
- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos descriptius, narratius i de la conversa.

- Identificació i ús d'alguns connectors al servei de la cohesió del text, especialment els connectors d'enllaç, els connectors temporals i de lloc, i d'alguns mecanismes de referència interna, com la coherència verbal i nominal al llarg del text i els procediments de manteniment del referent.
- Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, dels mecanismes de formació de paraules (derivació, composició) i de frases fetes i refranys.
- Reconeixement del paràgraf com a unitat de sentit i de la puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit.
- Deducció de lleis ortogràfiques a partir de l'observació de les regularitats. Aprendre a utilitzar correctament formes menys regulars o irregulars de més freqüència en els textos.
- Reconeixement que cada llengua té un funcionament propi i que no sempre hi ha paral·lelisme entre si, ni en ortografia ni en semàntica ni en morfologia.
- Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió de textos, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció del procés de realització i els resultats de les produccions orals i escrites.
- Conscienciació de l'autodiagnòstic de les fortaleses i dificultats del progrés en l'aprenentatge lingüístic i comunicatiu.
- Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Continguts comuns amb altres matèries

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres matèries curriculars.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Lectura autònoma o guiada d'obres de literatura juvenil i de literatura tradicional i popular adequades a l'edat seguint un itinerari literari que parteixi dels coneixements previs del lector.
- Coneixement d'autors i d'obres contemporànies o clàssiques, adequades a l'edat, a partir de les lectures comentades d'obres o fragments, de visionats de materials audiovisuals, recitat de poesies, representacions o audicions de poemes musicats.

- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
- Diferenciació dels grans gèneres literaris i reconeixement de les seves característiques principals a partir de les lectures.
- Lectura comentada i expressiva de relats breus i rondalles, incloent-hi mites i llegendes de diferents cultures, tot reconeixent els elements bàsics del relat literari i la seva funció.
- Lectura comentada i recitat de poemes, tot reconeixent els elements bàsics del ritme, la versificació i les figures semàntiques més habituals.
- Lectura comentada i dramatitzada d'obres de teatre o fragments, tot reconeixent els aspectes formals del text teatral i els elements principals de la posada en escena.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de la reflexió i l'anàlisi de textos models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.
- Utilització dirigida de la biblioteca del centre, de les biblioteques virtuals i webs per al foment i orientació de la lectura.
- Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món i d'un mateix.
- Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: el còmic.

Llengües estrangeres

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en converses pautades i controlades, en parella i en grup, dins de l'aula o en l'entorn escolar, i en simulacions relacionades amb experiències i interessos personals, amb pronunciació i entonació adequades amb diverses finalitats comunicatives.
- Participació en converses pautades i controlades en l'entorn escolar relacionades amb continguts d'altres àrees de coneixement, formulant preguntes i respostes adequades a les necessitats de les activitats i amb l'ús d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Comunicació a través de correspondència amb persones que parlen la llengua estrangera a través de correu postal, correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió de preguntes i diàlegs breus relacionats amb les activitats habituals dels àmbits personal i de l'aula o l'entorn educatiu.
- Anticipació del contingut general d'allò que s'escolta amb suport d'elements verbals (to de veu) i no verbals (icònics i gestuals).
- Comprensió d'instruccions bàsiques per a la correcta resolució de tasques.
- Comprensió i interpretació de missatges senzills, tot utilitzant estratègies bàsiques com ara, identificació de paraules clau, ús del context verbal i no verbal, i ús dels coneixements previs sobre la situació.
- Obtenció d'informació específica en textos orals i audiovisuals sobre assumptes quotidians i predictibles, presentats en formats i suports de tipologia diversa.
- Comprensió general i identificació del tema i inferència de significats d'un text oral, escrit o audiovisual: pel context visual, pels coneixements previs del tema, i per la comparació de paraules o frases similars en les llengües que coneixen sobre diversos temes adequats a la seva edat i relacionats amb l'àmbit educatiu i personal.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Formulació de preguntes sobre accions i fets habituals a l'aula.
- Utilització de respostes adequades a les informacions requerides en les activitats d'aula.
- Producció de textos orals curts, amb estructura lògica i amb pronunciació adequada a partir d'un model treballat prèviament a l'aula.
- Compleció i transformació de textos senzills en suport paper i digital.
- Elaboració guiada de textos curts coherents, i amb correcció ortogràfica i puntuació adequada, amb diverses intencions comunicatives.
- Elaboració de notes i escrits breus per a la comunicació personal en suport paper i digital.
- Producció de textos, en suport paper i digital, que mostrin cura en la presentació.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Ús del coneixement lingüístic de la llengua pròpia, i d'altres, per facilitar el nou aprenentatge.
- Inferència de regles de funcionament de la llengua estrangera a partir de l'observació d'algunes regularitats.

- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.
- Reflexió guiada sobre l'ús i el significat d'elements lingüístics adequats a les diferents funcions i intencions comunicatives.
- Sensibilització envers la pronúncia dels fonemes que presenten una especial dificultat en les llengües estrangeres.
- Ús d'estratègies bàsiques d'aprenentatge per recordar, organitzar i revisar continguts lingüístics (lèxic, funcions i conceptes) situats en contextos comunicatius.
- Identificació d'estratègies per a la comprensió i interpretació de missatges i documents: identificació de paraules clau, del context verbal i no verbal, i coneixements previs sobre la situació.
- Reconeixement i acceptació de les oportunitats que ofereixen els materials de consulta, els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i de la comunicació per a l'aprenentatge de continguts lingüístics i per a l'adquisició de competències lingüístiques comunicatives en llengua estrangera.
- Reconeixement i acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Reflexió sobre maneres d'organitzar el treball personal de manera efectiva per a progressar en l'aprenentatge autònom.
- Interès per aprofitar les oportunitats d'aprenentatge creades en el context de l'aula i fora de l'aula.
- Valoració del treball individual per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.
- Reflexió sobre els objectius d'aprenentatge de llengües i valoració (fortaleses i dificultats) del propi progrés.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Interès per conèixer i per la lectura i audició de produccions tradicionals orals i escrites de la llengua estrangera (rimes, cançons, contes, llegendes).
- Lectura, comprensió i gaudi de textos literaris adaptats a la capacitat lectora i els interessos i gustos de l'alumnat.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua i literatura (catalana i castellana) i llengües estrangeres

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva i una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge.
- Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural.
- Interès per conèixer les varietats de la llengua catalana en els diferents territoris on es parla.
- Coneixement de la família lingüística de la llengua de l'escola: llengües romàniques.
- Convenciment que el coneixement d'una o dues llengües romàniques proporciona un bagatge que facilita l'accés a altres llengües de la mateixa família, especialment en llengua escrita.
- Valoració de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua, i interès per efectuar intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües com a font d'enriquiment personal.
- Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent, en contextos reals i funcions diverses: intercanvis amb persones o en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta).
- Comparació i identificació de les semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües conegudes a partir de temes propers als interessos de l'alumnat, mitjançant eines i suports adequats.
- Conscienciació que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior -independentment dels parlants de cada una- i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen.
- Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la que es parla a la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim, començant per la classe, escola, poble o barri.
- Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Llengua i literatura (catalana i castellana)

- Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dintre i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC.
- Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) de la vida acadèmica i altres situacions comunicatives, dels mitjans de comunicació i literaris pròxims als interessos de l'alumnat (propòsit, idea general), amb especial atenció als narratius, i descriptius.
- Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies narrativa, descriptiva.
- Usar tècniques de síntesi, en suport paper o digital, per tal de comprendre textos orals i escrits: subratllat, esquemes i resum.
- Produir textos (orals, escrits i en diferents suports) narratius, descriptius i conversacionals, usant procediments de planificació, elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió.
- Aplicar diferents procediments i formats per enriquir els textos orals, escrits o audiovisuals.
- Mostrar interès per la millora de l'expressió oral, escrita i audiovisual pròpia i aliena i respectar les opinions d'altri.
- Exposar l'opinió sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat; reconèixer-ne el gènere i l'estructura global; valorar de manera general l'ús del llenguatge; i relacionar el contingut amb la pròpia experiència.
- Escriure textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula o realitzar-ne alguna transformació senzilla.
- Reconèixer i valorar la diversitat lingüística, amb especial atenció a la situació lingüística que es produeix al centre i en l'entorn proper de l'alumnat.
- Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autorregulació, coavaluació) del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Llengües estrangeres

- Participar en interaccions orals sobre temes coneguts o treballats prèviament, utilitzant les estratègies adequades per facilitar la continuïtat de la comunicació i produir un discurs entenedor i adequat a la intenció comunicativa.

- Comprendre la idea general i les informacions específiques més rellevants de documents orals senzills, emesos cara a cara, o procedents de mitjans audiovisuals, si es parla lentament i amb claredat.
- Reconèixer la idea principal i extreure informació específica i global de documents escrits senzills, en suport paper i digital, sobre continguts de diverses àrees de coneixement i adequats a l'edat.
- Produir textos breus, orals i escrits, coherents, i amb bona dicció o amb correcció ortogràfica i puntuació adequada, a partir de models.
- Observar algunes regularitats de la llengua estrangera i induir-ne les regles de funcionament.
- Utilitzar de forma guiada els recursos de les TIC per a la cerca, organització, intercanvi i presentació d'informació.
- Utilitzar estratègies per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma.
- Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la llengua, la cultura i les formes de vida diferents a les pròpies.
- Mostrar predisposició per al treball col·laboratiu.

Segon curs

CONTINGUTS

Llengua i literatura (catalana i castellana)

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre.
- Participació en activitats de relació social i comunicació amb altres comunitats escolars, amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general (publicació i difusió de les activitats escolars).
- Conversar per comprendre i per escriure textos i per reflexionar sobre els processos de comunicació en tota mena de situacions.
- Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.
- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals característiques de les situacions acadèmiques, especialment per sol·licitar ajut i per a les gestions de les tasques escolars i les interaccions pròpies dels intercanvis d'opinió i de l'exposició de les conclusions i dels aprenentatges de les diferents matèries curriculars.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge, tant en activitats individuals com en les de treball cooperatiu.
- Valoració de la interacció com a eina per a prendre consciència dels sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
- Valoració de les normes de cortesia i els marcadors lingüístics de relacions socials com l'ús i selecció de formes de tractament, convencions en el torn de paraula i estratègies d'interacció.
- Ús apropiat de fórmules lingüístiques i de comportament social associades a situacions concretes de comunicació: cortesia, acord, discrepància.
- Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat, amb atenció als expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius.
- Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels narratius, descriptius, expositius, instructius i argumentatius de les diferents matèries curriculars i amb atenció a l'obtenció d'informació de diferents mitjans.
- Anàlisi pautada i interpretació dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual: paraula, text, elements icònics, so.
- Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges: les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses: 1) escrites: cerca bibliogràfica i documental en llibres, enciclopèdies, revistes, diaris; 2) operadors lògics en el cercador d'Internet; 3) fonts audiovisuals, recursos digitals i entorns virtuals de comunicació
- Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions.
- Ús de tècniques d'anàlisi del contingut de textos orals i escrits (en paper o digital): identificació de les idees principals i secundàries, elaboració d'esquemes que estructurin visualment les idees, resum.
- Contrastació dels continguts de textos analitzats amb els coneixements propis, abans i després de la lectura.
- Cerca del significat del lèxic desconegut a partir del context, analitzant la forma de les paraules o usant diccionaris (en paper o virtuals), amb la contextualització de les accepcions.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Producció de textos orals, escrits i audiovisuals amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius.
- Composició de textos orals, escrits (en suport paper o digital) i audiovisuals propis de l'àmbit acadèmic, especialment: descriptius, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius.
- Elaboració de textos escrits que tinguin com a funció la millor presentació oral dels aspectes treballats en les diferents matèries curriculars o en altres situacions comunicatives formals.

- Ús de la comunicació no verbal en la producció dels discursos orals i presentacions audiovisuals.
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme adequats a la situació comunicativa i la seva funció, amb la possibilitat d'usar els recursos de les TIC (enregistrament de veu) i els mitjans de comunicació (ràdio).
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes (interpretant els signes de puntuació de forma apropiada), tot incidint en el posicionament del lector respecte del text llegit.
- Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals: documentació, pluja d'idees, i la seva selecció i ordenació.
- Utilització dirigida de la biblioteca-mediateca del centre així com dels recursos de les TIC com a font d'informació per a la realització dels treballs escrits propis de cada matèria curricular.
- Utilització d'esquemes senzills en l'estructuració dels textos orals, escrits i audiovisuals que ajudin a l'estructuració de les idees.
- Procediment de textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.
- Adequació dels textos al registre formal i acadèmic, tot defugint els usos col·loquials quan la situació comunicativa del missatge ho requereixi.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais bàsics, concordança dins del sintagma nominal i dins del sintagma verbal amb el temps i persona.
- Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text (els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades).
- Ús dels elements icònics específics de cada matèria curricular en la producció dels discursos orals, escrits i de les presentacions en format multimèdia pròpies de l'àmbit acadèmic.
- Estructuració del text en relació amb els aspectes formals i seguiment de les normes bàsiques de presentació dels treballs escrits.
- Ús de tècniques de tractament textual amb les TIC: processadors de text, programes de presentació, diccionaris electrònics, correctors.
- Interès per la bona presentació dels textos orals, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Observació de les diferències rellevants entre el discurs oral i escrit.
- Identificació del registre estàndard en l'oralitat i de les formes d'expressió de la cortesia.
- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos expositius, instructius i argumentatius, parant especial atenció a l'expressió de causa i conseqüència.
- Identificació i ús d'alguns connectors al servei de la cohesió del text, especialment els connectors d'enllaç, els connectors temporals, de lloc i útils per ordenar i indicar causa i conseqüència, i d'alguns mecanismes de referència interna, com la coherència verbal i nominal al llarg del text i els procediments de manteniment del referent, amb especial atenció a les substitucions lèxiques.
- Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges, augment del coneixement i domini del lèxic nou i procediments de precisió i genuïtat lèxica. Ús de diccionaris temàtics i visuals.
- Reconeixement del paràgraf com a unitat de sentit i de la puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit.
- Coneixement i aplicació de lleis ortogràfiques d'excepció en la majoria de textos de producció pròpia.
- Reconeixement dels elements que componen una oració: noms, verbs i complements, determinants, connectors. Funció de cada element en la comunicació.
- Ús d'estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció del procés de realització i els resultats de les produccions orals i escrites
- Consciència de l'autodiagnòstic de les fortaleses i dificultats del progrés en l'aprenentatge lingüístic i comunicatiu.
- Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Continguts comuns amb altres matèries

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres matèries curriculars.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Lectura autònoma o guiada, en funció del grau de complexitat, d'obres de literatura juvenil i de literatura tradicional i popular adequades a l'edat seguint un itinerari literari que parteixi dels coneixements previs del lector.
- Coneixement d'autors de literatura catalana i espanyola -especialment novel·la i poesia- del segle XX i contemporanis, a partir de lectures comentades d'obres o fragments, visionat de materials audiovisuals, vídeos, jornades o recitals poètics, assistència a representacions teatrals, audicions de poemes musicats.
- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
- Diferenciació dels grans gèneres literaris i reconeixement de les seves característiques principals a partir de les lectures.
- Lectura comentada i expressiva de contes i altres relats breus, tot comparant i contrastant els temes i elements de la història, les formes d'inici, el desenvolupament cronològic i el desenllaç.
- Lectura comentada i recitada de poemes, tot reconeixent el valor simbòlic del llenguatge poètic, els recursos retòrics més importants i els procediments de versificació.
- Lectura comentada i dramatitzada d'obres de teatre o fragments, tot reconeixent els aspectes formals del text teatral, sobretot l'estructura.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat a partir d'anàlisis de textos models, i utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.
- Utilització progressivament i de manera autònoma de la biblioteca del centre, de les biblioteques virtuals i webs per al foment i orientació de la lectura.
- Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, de la naturalesa humana i de les relacions entre les persones, i d'un mateix, tot aprofitant la lectura per a repensar les pròpies vivències.
- Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: la cançó i la seva relació amb la poesia com a gènere literari a partir de lectures i audicions de textos coneguts o propers als interessos i gustos de l'alumnat.

Llengües estrangeres

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en converses pautades de l'entorn escolar i en simulacions relacionades amb experiències i interessos personals, en parelles i en grup, fent ús d'estratègies per superar les interrupcions i per iniciar i cloure intercanvis comunicatius, amb pronunciació i entonació adequades i amb diverses finalitats comunicatives.
- Participació en converses pautades i controlades en l'entorn escolar relacionades amb continguts d'altres àrees de coneixement, formulant preguntes i respostes adequades a les necessitats de les activitats i amb l'ús d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Comprensió i interpretació de missatges orals produïts en interaccions quotidianes senzilles, tot utilitzant estratègies bàsiques com ara identificació de paraules clau, ús del context verbal i no verbal, i ús dels coneixements previs sobre la situació.
- Correspondència amb persones que parlen la llengua estrangera a través de correu postal, correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió de preguntes i de missatges emesos dins de l'aula relacionats amb les activitats habituals de l'àmbit personal i de l'aula.
- Anticipació del contingut general d'allò que s'escolta amb suport d'elements verbals (to de veu) i no verbals (icònics i gestuals).
- Comprensió d'instruccions per la correcta resolució de tasques.
- Obtenció d'informació general i específica de textos senzills orals i audiovisuals de tipologia diversa, sobre assumptes quotidians i predictibles procedents de diferents mitjans de comunicació i amb el suport d'elements verbals i no verbals, utilitzant estratègies bàsiques com ara identificació de paraules clau, ús del context verbal i no verbal, i ús dels coneixements previs sobre la situació.
- Comprensió de la informació general i específica de textos en suport i format de tipologia diversa, sobre temes adequats a la seva edat i relacionats amb l'àmbit educatiu i personal.
- Recerques a Internet en alguna de les llengües estrangeres Utilització dels coneixements adquirits en altres situacions per aplicar-los a la comprensió de les idees bàsiques que s'expressen en el text.

- Iniciativa per llegir de forma autònoma textos escrits o audiovisuals senzills com a font de plaer i de descoberta.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Formulació de preguntes sobre accions i fets habituals en l'entorn escolar.
- Utilització de respostes adequades a les situacions de comunicació a l'aula.
- Producció de textos orals breus i coherents: cançons, poemes, rimes, temes d'interès personal i amb pronunciació adequada a partir d'un model treballat prèviament.
- Ús d'expressions comunes, de frases fetes i de lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians en l'àmbit educatiu i personal.
- Ús d'algunes fórmules que diferencien el llenguatge formal i informal en situacions comunicatives característiques de l'entorn escolar o proper.
- Transformació de textos senzills de diferents suports i formats, modificant o expandint frases i paràgrafs, i parant atenció a la redacció i revisió d'esborranys.
- Producció semi controlada de textos, en suport paper i digital, que mostrin coherència, amb correcció ortogràfica i puntuació adequada, i estructurats en paràgrafs i amb presentació acurada, elaborats a partir de diverses intencions comunicatives, i prenent com a referència models treballats prèviament.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.
- Transferència del coneixement lingüístic de la llengua pròpia, i d'altres, per facilitar el nou aprenentatge.
- Inferència de regles de funcionament de la llengua estrangera a partir de l'observació d'algunes regularitats.
- Reflexió guiada sobre l'ús i el significat d'elements lingüístics adequats a les diferents funcions i intencions comunicatives.
- Sensibilització envers la pronúncia dels fonemes que presenten una especial dificultat en les llengües estrangeres.
- Sensibilització envers els patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats propis de les llengües estrangeres.
- Ús d'estratègies bàsiques d'aprenentatge per recordar, organitzar i revisar continguts lingüístics (lèxic, funcions i conceptes) situats en contextos comunicatius.

- Identificació d'estratègies per a la comprensió i interpretació de missatges i documents: identificació del tema, de paraules clau, del context verbal i no verbal, inferència de significat i coneixements previs sobre la situació.
- Ús de recursos per l'aprenentatge: diccionaris, llibres de consulta, mitjans audiovisuals i materials en suport digital.
- Reconeixement i acceptació de les oportunitats que ofereixen els materials de consulta, els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i de la comunicació per a l'aprenentatge de continguts lingüístics i per a l'adquisició de competències lingüístiques i comunicatives en llengua estrangera.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autocorrecció de les produccions orals, escrites i audiovisuals.
- Reconeixement i acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Reflexió sobre l'organització del treball personal com a estratègia per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma.
- Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.
- Valoració del treball individual per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.
- Reflexió sobre els objectius d'aprenentatge de llengües i valoració (fortaleses i dificultats) del propi progrés.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Interès per conèixer i per la lectura i audició de produccions tradicionals orals i escrites de la llengua estrangera (rimes, cançons, contes, llegendes, etc).
- Lectura, comprensió i gaudi de textos literaris curosament seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat als aprenents adolescents.
- Lectura, comprensió i valoració del llenguatge del còmic.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua i literatura (catalana i castellana) i llengües estrangeres

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva i una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.

- Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Interès per conèixer les varietats de la llengua catalana en els diferents territoris on es parla. Coneixement, mitjançant els enregistraments, de les varietats més rellevants del català.
- Coneixement de la família lingüística de la llengua de l'escola: llengües romàniques.
- Convenciment que el coneixement d'una o dues llengües romàniques proporciona un bagatge que facilita l'accés a altres llengües de la mateixa família, especialment en llengua escrita. Lectura de textos en alguna llengua romànica poc coneguda.
- Valoració de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua, i interès per efectuar intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües com a font d'enriquiment personal.
- Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses: intercanvis amb persones o en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta) especialment en les recerques d'informació en qualsevol de les matèries curriculars.
- Comparació i identificació de les semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües conegudes a partir de temes propers als interessos de l'alumnat mitjançant eines i suports adequats.
- Conscienciació que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior -independentment del nombre de parlants de cada una- i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen.
- Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent de la pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim, començant per la classe, escola, poble o barri.
- Coneixement i valoració de la cultura, història, geografia, folklore, literatura i costums dels llocs d'origen de l'alumnat nouvingut a les aules.
- Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Llengua i literatura (catalana i castellana)

- Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dintre i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC.
- Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) de la vida acadèmica i altres situacions comunicatives, dels mitjans de comunicació de temàtica propera als interessos de l'alumnat (propòsit, idea general), amb especial atenció als textos expositius, instructius i argumentatius.
- Comprendre textos literaris curiosament seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat als aprenents adolescents.
- Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies expositiva i instructiva.
- Realitzar explicacions orals senzilles sobre fets d'actualitat que siguin d'interès de l'alumnat, amb ajuda de mitjans audiovisuals i de les TIC.
- Usar tècniques de síntesi, amb suport paper o digital, per mostrar la comprensió de textos orals i escrits: esquemes, resums.
- Cercar informació per comprendre i ampliar el contingut dels missatges orals, escrits o audiovisuals, utilitzant diverses estratègies i suports.
- Produir textos, orals i escrits, de diferents tipus i en diferents suports: expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius, usant procediments de planificació, elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió.
- Aplicar diferents procediments per enriquir els textos orals, escrits o audiovisuals.
- Mostrar interès per la millora de l'expressió oral, escrita i audiovisual pròpia i aliena i respectar les opinions d'altri.
- Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa adequada a l'edat; reconèixer l'estructura de l'obra i els elements caracteritzadors del gènere; valorar l'ús del llenguatge, el punt de vista de l'autor, i relacionar-ne el contingut amb la pròpia experiència, sempre amb el suport de pautes d'anàlisi, models o qüestionaris.
- Crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula o realitzar-ne alguna transformació.
- Reconèixer i valorar la diversitat lingüística, amb especial atenció a la situació lingüística de Catalunya i del català i dels territoris on es parla aquesta llengua.

- Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autorregulació, coavaluació) del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Llengües estrangeres

- Participar en interaccions orals bàsiques per aconseguir comunicar de forma entenedora, fent ús d'estratègies per superar les interrupcions i per iniciar i concloure intercanvis comunicatius.
- Comprendre la idea general i informacions específiques de missatges orals emesos cara a cara, o en qualsevol suport sobre temes coneguts.
- Comprendre la informació general i específica de diferents textos escrits, en suport i format de tipologia diversa, sobre temes adequats a l'edat i relacionats amb els àmbits educatiu i personal.
- Llegir textos breus de forma expressiva (rimes, poemes, cançons).
- Produir de forma guiada textos orals breus, coherents i amb bona dicció que siguin entenedors per a l'interlocutor.
- Produir de forma guiada textos escrits, en diferents suports, de tipologia diversa, que siguin entenedors, utilitzant estructures, connectors senzills i lèxic adequat, tenint cura dels aspectes formals i respectant les regles fonamentals d'ortografia i de puntuació.
- Utilitzar els coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera en diferents contextos de comunicació, com a instrument d'autoaprenentatge i d'autocorrecció de les produccions pròpies orals i escrites i per comprendre les produccions dels altres. Utilitzar de forma guiada els recursos digitals en la cerca, organització i presentació d'informació.
- Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la cultura i formes de vida diferents a la pròpia.
- Participar en l'avaluació de les produccions pròpies i les dels altres.
- Mostrar predisposició per al treball col·laboratiu.

Tercer curs

CONTINGUTS

Llengua i literatura (catalana i castellana)

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre.
- Participació en activitats de relació social i comunicació amb altres comunitats escolars, amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general (cartes al director, notícies a la premsa, ràdio local o per al web del centre).
- Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.
- Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció.
- Detecció de les dificultats de comunicació i ús d'estratègies comunicatives de resolució dels conflictes amb l'ús de recursos verbals i no verbals.
- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals (sobretot en l'ús de les TIC) que són necessàries per a l'organització i gestió de les tasques acadèmiques, per a la recerca i exposició d'informació, per als intercanvis d'opinió i l'exposició de les conclusions i dels aprenentatges de les diferents matèries curriculars.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge, tant en activitats individuals com en les de treball cooperatiu.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments propis i aliens i per a la regulació de la conducta.
- Reflexió sobre les diferències entre els usos orals informals i formals de la llengua i consciència de les situacions comunicatives en què resulten adequats.
- Pràctica de procediments bàsics d'assertivitat i de manteniment de les pròpies conviccions en la interacció amb altres parlants.

- Participació en debats de temes acadèmics o escolars pautats i reglamentats.
- Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions i desenvolupament de les de les dificultats de comunicació amb l'ús d'elements verbals i no verbals que faciliten la realització de les interaccions necessàries per aprendre.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.
- Assumpció de les responsabilitats i coavaluació dels processos i dels resultats en les situacions de treball compartit.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat, amb atenció als textos predictius, persuasius i gèneres periodístics (notícia, crònica, reportatge, entrevista, opinió), reconeixent les diferències entre informació i opinió.
- Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels narratius, descriptius, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius, argumentatius i els que expressen opinió raonada en les diferents matèries curriculars.
- Anàlisi de seqüències audiovisuals que reflecteixen la relació entre els recursos visuals i sonors i els elements verbals, i adquisició de criteris bàsics per tal d'observar, interpretar, analitzar, valorar i prendre postura davant dels missatges audiovisuals.
- Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges orals, escrits i audiovisuals treballats: les intencions de l'emissor mitjançant les modalitats oracionals i l'ordre jeràrquic de les idees expressades, entre d'altres.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb el recurs de fonts diverses: 1) escrites: cerca bibliogràfica i documental en llibres, enciclopèdies, revistes, diaris; 2) l'estratègia prèvia a l'ús dels cercadors d'Internet; 3) fonts audiovisuals i electròniques de comunicació: CD-ROM, DVD i altres.
- Representació mitjançant esquemes, diagrames i mapes conceptuals de la interrelació de les idees i els seus matisos. Síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, col·loqui, entrevista o debat.
- Ús d'estratègies i tècniques de processament de la informació, tant de captació, elaboració i síntesi com d'ampliació, i organització de la informació en fitxes, taules, quadres i gràfics, mitjançant recursos de les TIC.

- Contrastació dels continguts de textos analitzats amb els coneixements propis, abans i després de la lectura.
- Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges orals i escrits, tot desenvolupant l'anàlisi intratextual i intertextual dels continguts expressats, per tal de fer possible la interpretació del missatge des de diverses perspectives (única, múltiple, complementària).
- Lectura, anàlisi i crítica de la funció persuasiva de la publicitat.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Producció de textos orals, escrits i audiovisuals amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: expositius, persuasius, predictius i dels gèneres periodístics (notícia, crònica, reportatge, entrevista, opinió).
- Composició, en suport paper o digital, de textos narratius, descriptius, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius, propis de les diferents matèries curriculars, elaborats a partir de la informació obtinguda en la biblioteca o mediateca escolar o en altres fonts d'informació i organitzada per mitjà d'esquemes, mapes conceptuals, fitxes i resums, amb l'ús adequat dels elements icònics pertinents.
- Elaboració de textos escrits que tinguin com a funció la millor presentació oral dels aspectes treballats en les diferents matèries curriculars o en altres situacions comunicatives formals.
- Presentació ordenada i clara d'informacions elaborades en les activitats acadèmiques amb l'ús dels mitjans i tecnologies de la informació i la comunicació, amb atenció especial al llenguatge audiovisual que cal utilitzar per a una comunicació eficaç.
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes (interpretant els signes de puntuació de forma apropiada), tot incidint en el posicionament del lector respecte del text llegit.
- Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals: documentació, pluja d'idees i la seva selecció i ordenació.
- Utilització autònoma de la biblioteca-mediateca del centre, així com de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació i de models per a la realització dels treballs escrits propis de cada matèria curricular.
- Creació i utilització d'esquemes i mapes conceptuals en format digital, com a suport en les exposicions orals, per tal de ser projectats amb mitjans audiovisuals.
- Procediment de textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.

- Coneixement i aplicació dels diferents registres lingüístics en relació amb els diferents àmbits d'ús. Distinció entre el registre col·loquial, estàndard, acadèmic i culte.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais, tractament de les formes verbals i adequació del registre dels textos orals, escrits o audiovisuals a les funcions comunicatives, en especial a les de les activitats acadèmiques.
- Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text (els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades).
- Elaboració i organització del missatge audiovisual: combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals, icònics i sonors.
- Ús dels elements formals en els treballs: les citacions bibliogràfiques i d'altres fonts d'informació. L'índex i la paginació. Les referències intertextuals i intratextuals. Les notes al peu de pàgina. L'organització dels títols, els capítols i els apartats. La presentació escrita dels resultats: polidesa, correcció, els marges, portada.
- Ús de tècniques digitals de tractament textual: processadors de text per a l'organització dels apartats i continguts: esquemes numèric, sinòptic i claus; programes de presentació, programes de tractament de la imatge per a la utilització eficaç dels gràfics específics de cada matèria curricular i les il·lustracions.
- Interès per la bona presentació dels textos orals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats, i amb l'ús dels elements icònics que complementin i donin suport a la informació verbal.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.
- Reconeixement progressiu i producció de les peculiaritats fonètiques de cada llengua i dels patrons bàsics de ritme, entonació i accentuació de paraules i enunciats.
- Identificació d'expressions comunes, de frases fetes i de lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians en l'àmbit educatiu i personal i a continguts d'altres matèries del currículum.

- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, amb especial atenció a l'expressió de causa i conseqüència, instructius i argumentatius.
- Identificació d'alguns mecanismes textuais que donen agilitat al discurs, amb especial atenció a les substitucions lèxiques i als connectors útils per ordenar, donar aclariments i detalls, indicar causa i conseqüència, indicar posicionament adversatiu.
- Reconeixement d'estratègies bàsiques per recordar, organitzar i revisar vocabulari.
- Reconeixement de l'estructura dels diferents tipus de text i la seva relació amb els paràgrafs. La puntuació com a mecanisme organitzador dels textos escrits.
- Ús de recursos per l'aprenentatge: diccionaris, llibres de consulta, mitjans audiovisuals i materials en suport digital.
- Ús de procediments per compondre enunciats amb estil cohesionat: aposició, adjectius i oracions de relatiu explicatius, construccions de participi i gerundi, oracions coordinades i subordinades.
- Coneixement de les lleis ortogràfiques que comporten més dificultat per aplicar-les en els textos propis, fent especial atenció en les que suposen diferències entre les llengües que s'aprenen.
- Reconeixement del grau d'incidència de l'estructura sintàctica d'un text en el significat.
- Ús d'estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció, de les produccions orals, escrites i audiovisuals.
- Conscienciació de les aptituds i dificultats del progrés en l'aprenentatge lingüístic i comunicatiu.
- Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.
- Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Continguts comuns amb altres matèries

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres matèries curriculars.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Lectura autònoma o guiada, en funció del grau de complexitat, d'obres de literatura juvenil i de la literatura clàssica adequades a l'edat seguint un itinerari literari que parteixi dels coneixements previs del lector.
- Coneixement d'obres significatives de la cultura literària catalana i castellana, a partir de la lectura comentada de fragments, del visionat d'audiovisuals, representacions teatrals o recitats poètics o audició de poemes musicats.
- Reflexió sobre la situació de l'obra en el seu context, tot aprofitant els coneixements previs de l'alumnat i la relació amb els coneixements adquirits en altres matèries.
- Reflexió sobre els elements que fan que una obra sigui considerada "clàssica" i sobre l'actualitat dels temes de les obres que han mantingut la seva vigència a través del temps.
- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
- Diferenciació dels grans gèneres literaris i reconeixement de les seves característiques principals a partir de les lectures.
- Lectura comentada i expressiva de contes i novel·les; valoració dels personatges, de la veu i de la perspectiva narrativa, i del diàleg.
- Lectura comentada i recitat de poemes, tot comparant el tractament de temes recurrents en diferents autors, i valorant la funció dels elements simbòlics i dels recursos retòrics i mètrics en el poema.
- Lectura comentada i dramatitzada d'obres de teatre o fragments, tot reconeixent algunes característiques temàtiques i formals.
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes, adequats al registre literari.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures (adaptant els missatges "clàssics" a l'actualitat, a un missatge més proper i propi o modificant-ne les formes o els formats).
- Utilització progressivament i de manera autònoma de la biblioteca del centre, de les de l'entorn, de les biblioteques virtuals i webs per al foment i orientació de la lectura.
- Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement d'altres persones i cultures.
- Elaboració d'opinions pròpies i de treballs senzills sobre lectures literàries.
- Identificació i interpretació dels recursos literaris en altres tipus de textos i altres funcions comunicatives, com els que s'empren amb funció persuasiva en la publicitat.

Llengües estrangeres

DIMENSÍO COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en converses i simulacions sobre temes quotidians i de interès personal amb diverses finalitats comunicatives.
- Interacció en tasques de comunicació simulades o no amb diverses funcions comunicatives, fent ús autònom de les convencions més habituals i pròpies de la conversa, i d'estratègies per superar les interrupcions i per iniciar i concloure intercanvis comunicatius.
- Participació en converses relacionades amb continguts d'altres àrees curriculars, formulant preguntes i respostes adequades per a la cerca i elaboració de les informacions pertinents i amb l'ús d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals en les tasques acadèmiques per al processament de la informació i l'activació de processos cognitius.
- Comprensió i interpretació global de les interaccions, tot utilitzant estratègies com ara: ús dels coneixements previs sobre el tema o la situació o identificació de paraules clau, intervenint de manera adequada a les demandes de la situació comunicativa.
- Participació en intercanvis senzills amb parlants nadius sempre que l'interlocutor utilitzi un registre estàndar de la llengua i parli amb lentitud i claredat.
- Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors i per a superar les interrupcions en la comunicació en llengua estrangera.
- Comunicació a través de correspondència amb persones que parlen la llengua estrangera a través de correu postal i correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió d'instruccions, preguntes i missatges en contextos reals i simulats.
- Anticipació i formulació d'hipòtesi del contingut general d'allò que s'escolta amb suport d'elements verbals (to de veu) i no verbals (icònics i gestuals).
- Comprensió d'instruccions per al correcte desenvolupament i resolució de tasques de descoberta, individuals o de grup, i per al processament de la informació de diferents fonts, en suport i format de tipologia diversa.

- Comprensió de la informació general i específica de textos i documents orals, escrits o audiovisuals adequats a l'edat, en suport i format de tipologia diversa, autèntics i semi autèntics, sobre temes quotidians d'interès personal i educatiu.
- Ús d'estratègies per a la comprensió com ara: ús dels coneixements previs sobre el tema o la situació i/o identificació de paraules clau, de funcions comunicatives, de la intenció de qui parla, i dels elements paralingüístics.
- Iniciativa per llegir de forma autònoma textos escrits o audiovisuals relacionats amb els seus interessos i com a font de plaer i de descoberta.
- Lectura, comprensió i valoració del llenguatge de la publicitat identificant les peculiaritats dels documents autèntics de diferents procedències culturals.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Utilització de respostes espontànies i adequades, i iniciativa en la formulació de preguntes en les situacions de comunicació a l'aula o l'entorn educatiu.
- Producció oral de cançons, poemes, rimes, i de descripcions i narracions breus sobre experiències i esdeveniments tenint cura de la pronúncia i entonació adequades a la situació.
- Producció de textos orals i escrits amb ús del registre adequat a l'interlocutor a qui van dirigits.
- Producció semi controlada de textos, en suport paper o digital, que mostrin coherència, amb ortografia i puntuació correctes, estructurats en paràgrafs i amb presentació acurada, elaborats a partir de diverses intencions comunicatives, i prenent com a referència models treballats prèviament.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Anàlisi i reflexió sobre l'ús i el significat de diferents formes lingüístiques adequades a diferents intencions comunicatives, mitjançant la comparació i el contrast amb les llengües que coneix l'alumnat.
- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita i identificació d'antònims, "falsos amics" i de paraules amb prefixos i sufixos més habituals.
- Reconeixement progressiu i cura de la pronúncia dels fonemes que presenten una especial dificultat en les llengües estrangeres.
- Sensibilització vers els patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats propis de les llengües estrangeres.
- Identificació i ús d'estratègies d'aprenentatge per recordar, organitzar i revisar continguts lingüístics situats en contextos comunicatius.

- Reflexió sobre l'organització i ús, cada vegada més autònom, de recursos per l'aprenentatge: diccionaris, llibres de consulta, mitjans audiovisuals, materials en suport digital, entrevistes a experts.
- Identificació d'estratègies per a la comprensió i interpretació de missatges i documents: ús dels coneixements previs sobre el tema o la situació, identificació de paraules clau, funcions comunicatives, la intenció del parlant i els elements paralingüístics.
- Utilització de diversitat de materials de consulta, documents de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i de la comunicació per a la realització d'activitats d'altres matèries curriculars i per al desenvolupament de competències lingüístiques i comunicatives en llengua estrangera.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autocorrecció de les produccions orals, escrites i audiovisuals.
- Reconeixement i acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Reflexió sobre l'organització del treball personal com a estratègia per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma.
- Interès per aprofitar les oportunitats d'aprenentatge creades en el context de l'aula i fora de l'aula, en especial per participar de manera activa en el treball cooperatiu.
- Reflexió sobre els objectius d'aprenentatge de llengües i valoració (fortaleses i dificultats) del propi progrés, així com adopció de mesures per millorar l'aprenentatge.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Valoració i interès per conèixer, i per la lectura i audició de produccions tradicionals i actuals orals i escrites de la llengua estrangera (cançons, contes, llegendes, etc.).
- Lectura, comprensió i gaudi de textos literaris adaptats als gustos i capacitat lectora dels aprenents adolescents.
- Lectura i comprensió de textos literaris, curiosament seleccionats i adaptats als aprenents adolescents, d'autors clau de la literatura en la llengua estrangera
- Reconeixement i valoració dels autors dels textos llegits.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua i literatura (catalana i castellana) i llengües estrangeres

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
- Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Sensibilitat per comprendre la complexitat i diversitat de relacions que cadascú manté amb les llengües i cultures.
- Interès per conèixer les varietats de la llengua catalana en els diferents territoris on es parla. Coneixement, mitjançant els enregistraments de les varietats més rellevants del català. Factors històrics i geogràfics explicatius d'aquestes varietats.
- Coneixement de les varietats més rellevants de la llengua espanyola, tant a la península com en altres territoris de parla hispana. Factors històrics i geogràfics explicatius de les varietats.
- Observació de l'evolució de les relacions entre llengües en contacte i la diversitat de situacions en què es produeixen.
- Coneixement de la família lingüística de les llengües romàniques: països on es parlen, varietats més importants, llengües en perill d'extinció o ja desaparegudes.
- Lectura de textos en alguna llengua romànica poc coneguda i estratègies que en facilita la seva comprensió.
- Coneixement de la diversitat de llengües que es parlen a Espanya i a Europa. Llengües que ens són més pròximes i de les quals tenim coneixement i llengües que ens són menys conegudes i que fins i tot utilitzen alfabet ben diferenciats. Localització en un mapa i recerca d'informació a Internet. Relació entre llengua i estat.
- Valoració de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua, i interès per efectuar intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües. Importància per a la formació, instrucció i relació amb l'exterior.
- Observació d'usos multilingües quotidians en els mitjans de comunicació, al carrer o en la producció artística.
- Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses: intercanvis amb persones o en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta) en qualsevol de les matèries curriculars.

- Expressió d'emocions, afeccions i sentiments amb l'ús de diferents recursos verbals i no verbals de diverses llengües i cultures, en especial en les llengües estrangeres apreses a classe.
- Comparació i identificació de les semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües conegudes a partir de temes propers als interessos de l'alumnat mitjançant eines i suports adequats.
- Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua, que aprendre una llengua és també assumir aquesta manera de veure el món i d'entendre les relacions que s'estableixen amb les persones i les coses.
- Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la de la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim, començant per la classe, escola, poble o barri, amb atenció preferent a les minoritàries i a les poc valorades socialment.
- Coneixement i valoració de la cultura, història, geografia, folklore, literatura i costums dels llocs d'origen de l'alumnat nouvingut a les aules.
- Consciència de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejament de possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

Llengua i literatura (catalana i castellana)

- Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dintre i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC, identificant els problemes de comunicació i sabent resoldre-les convenientment.
- Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) de la vida acadèmica, d'altres situacions comunicatives o procedents dels mitjans de comunicació: predictius, persuasius i dels gèneres periodístics informatius i d'opinió.
- Comprendre textos literaris, propers als interessos de l'alumnat o curiosament seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat.

- Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb les tipologies expositives i persuasives.
- Realitzar explicacions orals senzilles sobre fets d'actualitat d'interès amb ajuda de mitjans audiovisuals i dels recursos de les TIC.
- Utilitzar tècniques d'anàlisi del contingut de textos orals i escrits mitjançant l'ús d'eines informàtiques per elaborar xarxes i diagrames conceptuals.
- Cercar informació per comprendre i ampliar el contingut dels missatges orals, escrits o audiovisuals, utilitzant diverses estratègies i suports.
- Produir textos, orals i escrits, de diferents tipus i amb diferents formats: predictius, persuasius i gèneres periodístics informatius i d'opinió, usant procediments de planificació i elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees (precisió lèxica, connectors, signes de puntuació). Aplicar les estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.
- Aplicar diferents procediments per enriquir els textos orals, escrits o audiovisuals.
- Mostrar interès per la millora de l'expressió oral, escrita i audiovisual pròpia i aliena i respectar les opinions d'altri.
- Exposar l'opinió sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; situar el sentit de l'obra en relació amb el seu context i amb la pròpia experiència.
- Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, tot tenint en compte alguns temes i motius recurrents, les característiques del gènere, el valor simbòlic del llenguatge poètic i la funcionalitat dels recursos retòrics del text.
- Crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula o realitzar-ne alguna transformació senzilla.
- Reconèixer i valorar la diversitat lingüística d'Europa i del món, amb especial atenció a la realitat de la família lingüística romànica i de la realitat de les llengües a Europa.
- Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autorregulació, coavaluació) del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Llengües estrangeres

- Participar en converses i simulacions breus, relatives a situacions habituals o d'interès personal i amb finalitats comunicatives diferents, utilitzant les convencions pròpies de la conversa i les estratègies necessàries per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Ús de fórmules característiques del llenguatge formal i de l'informal en les comunicacions orals i escrites.

- Comprendre la idea general i informacions específiques de missatges i documents autèntics incloent-hi els procedents dels mitjans de comunicació, i semi autèntics en suport i format de tipologia diversa, sobre temes d'interès dels àmbits personal i educatiu.
- Comprendre la informació general i l'específica de diferents textos escrits, autèntics i adaptats, d'extensió variada, i reconèixer la seva intenció comunicativa.
- Elaborar de forma semi controlada textos de tipologia diversa, orals i escrits, tenint cura del registre, el lèxic, les estructures, i alguns elements de cohesió i coherència per marcar la relació entre idees i fer-los entenedors als destinataris o destinatàries.
- Utilitzar els coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera en diferents contextos de comunicació, com a instrument d'autoaprenentatge i d'autocorrecció de les produccions pròpies orals i escrites i per comprendre les produccions dels altres.
- Utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos a partir de models, enviar i rebre missatges de correu electrònic i per establir relacions personals orals i escrites, i mostrar interès pel seu ús.
- Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la cultura i formes de vida diferents a la pròpia.
- Participar en l'autocorrecció i l'avaluació de les produccions pròpies i les dels altres, i mostrar una actitud activa i de confiança en la capacitat d'aprenentatge de llengües.
- Participar activament en el treball col·laboratiu.

Quart curs

CONTINGUTS

Llengua i literatura (catalana i castellana)

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre.
- Participació en activitats de relació social i comunicació amb altres comunitats escolars, amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general (cartes al director, notícies a la premsa, ràdio local o per al web del centre).
- Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.
- Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció.
- Detecció de les dificultats de comunicació i ús d'estratègies comunicatives de resolució dels conflictes amb l'ús de recursos verbals i no verbals.
- Participació activa i crítica en converses i situacions comunicatives orals pròpies de l'àmbit acadèmic, especialment en aquelles necessàries per a la gestió (planificació, seguiment avaluació i informe final) de les tasques pròpies de les diferents matèries curriculars, per a la recerca i exposició d'informació, per als intercanvis d'opinió i l'exposició de les conclusions i dels aprenentatges.
- Participació activa en les interaccions escrites i audiovisuals (sobretot en l'ús dels recursos de les TIC) que són necessàries per a la recerca i comunicació d'informació en les tasques acadèmiques.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, i per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge i tant en activitats individuals com en les del treball cooperatiu.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments propis i aliens i per a la regulació de la conducta.
- Coneixement de les diferències entre els usos orals informals i formals de la llengua i consciència de les situacions comunicatives en què resulten adequats.

- Pràctica de procediments bàsics d'assertivitat i de manteniment de les pròpies conviccions en la interacció amb altres parlants.
- Participació en debats de temes acadèmics o escolars pautats i reglamentats.
- Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions i desenvolupament de les dificultats de comunicació amb l'ús d'elements verbals i no verbals que faciliten la realització de les interaccions necessàries per aprendre.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Assumpció de les responsabilitats i coavaluació dels processos i dels resultats en les situacions de treball cooperatiu.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió i interpretació de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana, de les relacions socials i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat: argumentació ideològica, exposició d'idees i informes, i administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, formularis).
- Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques de tots els tipus de textos específics de les diferents matèries curriculars i amb atenció a l'obtenció i comunicació d'informació dels diferents mitjans i suports utilitzats per a la construcció del saber propi de cada disciplina.
- Anàlisi de seqüències audiovisuals procedents dels mitjans de comunicació, com a base per a l'exercitació de situacions de conversa, expressió d'opinió i d'argumentació.
- Identificació del posicionament de les tesis dels interlocutors i la defensa de les idees en els textos que expressen el perquè de les coses o el raonament i les argumentacions.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb el recurs de fonts diverses: 1) escrites: bibliografia especialitzada, 2) en suport digital: bases de dades i catàlegs digitals, 3) fonts audiovisuals i electròniques d'informació i comunicació: documentals, reportatges, webs i altres amb continguts de les diferents matèries curriculars.
- Representació amb diferents suports mitjançant esquemes, diagrames i mapes conceptuals de la interrelació de les idees i els seus matisos. Síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, col·loqui, entrevista o debat.
- Ús de tècniques d'anàlisi del contingut de textos orals, escrits i audiovisuals: quadres sinòptics, diagrames i mapes conceptuals. Utilització d'eines informàtiques per a elaborar xarxes i diagrames conceptuals.

- Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges orals, escrits i audiovisuals, tot contrastant-la amb els coneixements propis i sospesant les causes i les conseqüències de les idees exposades.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Producció de textos orals, escrits i audiovisuals a partir d'intencions i contextos comunicatius diversos: argumentació ideològica, exposició de treballs i informes, administratius (carta a l'administració, instància, currículums, sol·licitud de feina, carta de presentació, emplenat de formularis) respectant les normes adequades a cada situació, text i suport.
- Presentacions orals, escrites i audiovisuals ben estructurades, amb suport multimèdia, tenint en compte els diferents llenguatges, sobre temes relacionats amb les diferents matèries curriculars, amb atenció especial als elements icònics necessaris per a una correcta comunicació.
- Elaboració de textos orals, escrits o audiovisuals ben estructurats, a partir de les idees obtingudes en textos escrits o audiovisuals elaborats en diferents llengües i suports.
- Elaboració de textos escrits que tinguin com a funció la millor presentació oral dels aspectes treballats en les diferents matèries curriculars o en altres situacions comunicatives formals.
- Presentació ordenada i clara d'informacions elaborades en les activitats acadèmiques amb l'ús dels mitjans i tecnologies de la informació i la comunicació, amb atenció especial al llenguatge audiovisual que cal utilitzar per a una comunicació eficaç.
- Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals: documentació, pluja d'idees i la seva selecció i ordenació.
- Utilització autònoma de la biblioteca-mediateca del centre, així com de las tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació i de models per a la realització dels treballs escrits propis de cada matèria curricular.
- Creació i utilització d'esquemes i mapes conceptuals com a suport en les exposicions orals, per tal de ser projectats amb format multimèdia.
- Textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.
- Aplicació dels elements característics del registre lingüístic corresponent als diferents àmbits d'ús dels textos produïts i selecció del lèxic i la sintaxi adequats en cada situació comunicativa.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais, procediments per a la progressió del discurs i adequació dels

registres lingüístics a les funcions comunicatives, en especial a les de les activitats acadèmiques.

- Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text (els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades).
- Elaboració i organització del missatge audiovisual: combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals, icònics i sonors.
- Ús dels elements formals en els treballs: les citacions bibliogràfiques i d'altres fonts d'informació. L'índex i la paginació. Les referències intertextuals i intratextuals. Les notes al peu de pàgina. L'organització dels títols, els capítols i els apartats. La presentació escrita dels resultats: polidesa, correcció, els marges, portada.
- Ús de tècniques digitals de tractament textual: processadors de text per a l'organització dels apartats i continguts: esquemes numèric, sinòptic i claus; programes de presentació en format multimèdia; programes de tractament de la imatge per a la utilització eficaç dels gràfics específics de cada matèria curricular i les il·lustracions.
- Interès per la bona presentació dels textos orals, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats, i amb l'ús dels elements icònics que complementin i donin suport a la informació verbal per mitjà dels recursos digitals.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.
- Reconeixement progressiu dels símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat.
- Reconeixement i producció de patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.
- Identificació d'expressions comunes, de frases fetes i de lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians en l'àmbit educatiu i personal i a continguts d'altres matèries del currículum.
- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos argumentatius, expositius, administratius elaborats, i de la conversa formal.
- Coneixement de les modalitats oracionals i la relació amb el context. L'estil directe i indirecte.
- Identificació d'alguns mecanismes textuais que donen agilitat al discurs, amb especial atenció als connectors útils per introduir un tema, relacionar

idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions.

- Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges, augment del coneixement i domini del lèxic nou, especialment de l'àmbit administratiu.
- Aplicació de procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil (ús d'anàfores i eliminació de repeticions) i mitjançant la precisió lèxica (eliminació de mots genèrics). Aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis, amb especial atenció a les peculiaritats de cada llengua.
- Reconeixement de l'estructura dels diferents tipus de text i la seva relació amb els paràgrafs. La puntuació com a mecanisme organitzador dels textos escrits.
- Ús de procediments per compondre enunciats amb estil cohesionat: aposició, adjectius i oracions de relatiu explicatius, construccions de participi i gerundi, oracions coordinades i subordinades.
- Aplicació de procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil (ús d'anàfores i eliminació de repeticions) i mitjançant la precisió lèxica (eliminació de mots genèrics).
- Coneixement i sistematització d'aquells aspectes ortogràfics i sintàctics en què no coincideix l'ús en la llengua parlada i la normativa de la llengua escrita.
- Ús d'estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció, de les produccions orals, escrites i audiovisuals.
- Conscienciació de les aptituds i dificultats del progrés en l'aprenentatge lingüístic i comunicatiu.
- Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.
- Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Continguts comuns amb altres matèries

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres matèries curriculars.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Lectura autònoma o guiada, en funció del grau de complexitat, d'obres o fragments de literatura catalana i castellana des de l'Edat Mitjana al segle XX adequades a l'edat.
- Coneixement d'obres i autors de literatura universal més significatius en el temps, a partir de fragments comentats, visionat de materials audiovisuals o vídeos, assistència a representacions teatrals, recitat de poesies, audicions de poemes musicats. Relació amb altres arts com arquitectura o pintura.
- Contextualització dels textos literaris treballats: obres, autors i períodes més representatius de la literatura catalana i castellana, des de l'Edat Mitjana a l'actualitat i especialment del segle XX.
- Reflexió sobre els elements que fan que una obra sigui considerada "clàssica" i sobre l'actualitat dels temes de les obres que han mantingut la seva vigència a través del temps.
- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari: el comentari de text.
- Lectura comentada i expressiva de contes i novel·les que ofereixen estructures i veus narratives diferents.
- Lectura comentada i recitat de poemes, tot comparant el tractament de temes recurrents en diferents autors i períodes literaris, i valorant la funció dels elements simbòlics i dels recursos retòrics i mètrics en el poema.
- Lectura comentada i dramatitzada d'obres de teatre o fragments, tot valorant algunes innovacions en els temes i en les formes.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits en les lectures (adaptant els missatges "clàssics" a l'actualitat, a un missatge més proper i propi o modificant-ne les formes o els formats).
- Elaboració de treballs crítics senzills sobre obres literàries.
- Utilització autònoma de la biblioteca del centre, de les de l'entorn, de les biblioteques virtuals i webs per al foment i orientació de la lectura.
- Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement d'altres persones, èpoques i cultures.
- Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: el cinema i la seva relació amb obres literàries a partir de lectures, visionats i anàlisi de textos coneguts, propers als interessos i gustos de l'alumnat o obres de significació en la història de la cultura.

Llengües estrangeres

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en converses, simulacions i debats, pautats i preparats, sobre temes dels àmbits educatiu i personal amb diverses finalitats comunicatives i fent ús de les convencions habituals de cada cas i també d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Participació en converses relacionades amb continguts d'altres matèries curriculars, formulant preguntes i respostes adequades per a la cerca, elaboració i comunicació de les informacions pertinents.
- Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals en les tasques acadèmiques per a l'activació de processos cognitius, i al processament de la informació: ordenar, classificar i contrastar dades i informacions, i extreure'n conclusions.
- Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció i per a superar les interrupcions en la comunicació.
- Participació en intercanvis breus sobre temes familiars amb persones que parlen la llengua estrangera, sempre que l'interlocutor utilitzi un registre estàndard de la llengua i parli amb lentitud i claredat.
- Comunicació a través de correspondència amb persones que parlen la llengua estrangera a través de correu postal, correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió, d'instruccions, preguntes i missatges en situacions de comunicació interpersonal, reals i simulades.
- Anticipació i formulació d'hipòtesi del contingut general d'allò que s'escolta amb suport d'elements verbals (o de veu,) i no verbals (icònics i gestuals).
- Comprensió d'instruccions per al correcte desenvolupament i resolució de tasques de descoberta, individuals, de parella o de grup, amb l'ús d'estratègies per al processament de la informació de diferents fonts, i en suport i format de tipologia diversa.
- Recerques a Internet en la llengua o llengües estrangeres que s'estan aprenent.
- Comprensió global i específica de textos orals, escrits o audiovisuals, en suport i format de tipologia diversa, autèntics i semi autèntics, sobre temes

d'interès general i personal, i d'altres relacionats amb continguts curriculars de matèries no lingüístiques.

- Ús d'estratègies adquirides en altres situacions per a la comprensió i interpretació de textos diversos com ara: ús dels coneixements previs sobre el tema i la situació, identificació de paraules clau, de funcions comunicatives, de la intenció de qui parla, i dels elements paralingüístics.
- Iniciativa per llegir i interpretar textos relacionats amb els seus interessos, de tota mena de format i tipus i d'extensió diversa, llegits de forma autònoma o col·laborativa, com a font de plaer i de descoberta.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Utilització de respostes espontànies i adequades, i iniciativa en la formulació de preguntes en les situacions de comunicació a l'aula o en l'entorn educatiu.
- Producció de textos orals, com ara cançons, poemes i rimes, i de descripcions i narracions sobre experiències i esdeveniments de l'àmbit personal, educatiu o general, justificant i explicant breument les seves opinions, i tot tenint cura de la pronúncia i entonació adequades a la situació.
- Producció de textos escrits o audiovisuals amb ús del registre apropiat a l'interlocutor a qui van dirigits.
- Producció semi controlada de textos, en suport paper o digital, que mostrin coherència, amb ortografia i puntuació correctes, estructurats en paràgrafs i amb presentació acurada, elaborats a partir de diverses intencions comunicatives, i prenent com a referència models treballats prèviament.
- Ús d'expressions comunes, frases fetes i lèxic sobre temes d'interès personal i general, quotidians i relacionats amb continguts curriculars.

Coneixements del funcionament de la llengua i el seu aprenentatge

- Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la llengua i identificació d'antònims, "falsos amics" i de paraules amb prefixos i sufixos més habituals.
- Anàlisi i reflexió sobre l'ús i el significat de diferents formes lingüístiques adequades a diferents intencions comunicatives, mitjançant la comparació i el contrast amb les llengües que coneix. l'alumnat.
- Identificació d'estratègies per a la comprensió i interpretació de missatges i documents, coneixements previs sobre el tema i la situació, identificació de paraules clau, de funcions comunicatives, de la intenció del parlant i dels elements paralingüístics.
- Reconeixement progressiu i cura de la pronúncia dels fonemes que presenten una especial dificultat en les llengües estrangeres.

- Reconeixement i producció autònoma de diferents patrons de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i frases.
- Identificació i ús d'estratègies d'aprenentatge per recordar, organitzar i revisar continguts lingüístics situats en contextos comunicatius, adaptant-les a la millor manera d'aprendre de cadascú.
- Incorporació progressiva de recursos per a l'aprenentatge autònom: diccionaris, llibres de consulta, materials de referència, mitjans audiovisuals, materials en suport digital, entrevistes a experts.
- Utilització de diversitat de materials de consulta, documents de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i de la comunicació per a la realització d'activitats d'altres matèries curriculars i per al desenvolupament de competències lingüístiques i comunicatives en llengua estrangera.
- Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autocorrecció de les produccions orals, escrites i audiovisuals.
- Reconeixement i acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.
- Reflexió sobre l'organització del treball personal com a estratègia per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma.
- Interès per aprofitar les oportunitats d'aprenentatge creades en el context de l'aula i fora de l'aquesta.
- Participació activa en el treball en col·laboració.
- Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius.
- Reflexió sobre els objectius d'aprenentatge de llengües i valoració (fortaleses i dificultats) del propi progrés, així com adopció de mesures per millorar l'aprenentatge.

DIMENSIÓ ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Valoració i interès per conèixer, i per la lectura i audició de produccions tradicionals i actuals orals i escrites de la llengua estrangera (cançons, contes, llegendes, etc.).
- Lectura, comprensió i de textos literaris adaptats als gustos i capacitat lectora dels aprenents adolescents.
- Lectura i comprensió de textos literaris, curosament seleccionats i adaptats als aprenents adolescents, d'autors clau de la literatura en la llengua estrangera.
- Reconeixement i valoració dels autors dels textos llegits.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

Llengua i literatura (catalana i castellana) i llengües estrangeres

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
- Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Sensibilitat per comprendre la complexitat i diversitat de relacions que cadascú manté amb les llengües i cultures.
- Interès per conèixer les varietats de la llengua catalana en els diferents territoris on es parla. Coneixement, mitjançant els enregistraments, de les varietats més rellevants del català. Factors històrics i geogràfics explicatius de les varietats.
- Coneixement de les varietats més rellevants de la llengua espanyola, tant a la península com en altres territoris de parla hispana. Factors històrics i geogràfics explicatius de les varietats.
- Conscienciació de l'evolució de les relacions entre llengües en contacte i la diversitat de situacions que es produeixen.
- Ús de la comparació entre llengües romàniques conegudes i d'altres estratègies per a la comprensió de missatges propers als interessos de l'alumnat.
- Coneixement de la diversitat de llengües que es parlen a Espanya i a Europa. Llengües que ens són més pròximes i de les quals tenim coneixement i llengües que ens són menys conegudes i que fins i tot utilitzen alfabets ben diferenciats. Visionat de material en diferents llengües europees. Localització en un mapa i recerca d'informació a Internet. Les famílies lingüístiques més conegudes.
- Valoració de l'adquisició de la competència comunicativa en més d'una llengua, i interès per efectuar intercanvis comunicatius amb parlants d'altres llengües. Importància d'aquesta competència per a la formació, instrucció i relació amb l'exterior.
- Observació d'usos multilingües quotidians en els mitjans de comunicació, al carrer, en la producció artística.
- Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses: intercanvis amb persones o en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta) en qualsevol de les matèries curriculars.

- Expressió d'emocions, afeccions i sentiments amb l'ús de diferents recursos verbals i no verbals de diverses llengües i cultures, en especial en les llengües estrangeres apreses a classe.
- Comparació i identificació de les semblances i diferències dels sistemes fonètics i la prosòdia de diferents llengües conegudes a partir de temes propers als interessos de l'alumnat mitjançant eines i suports adequats.
- Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua, i que aprendre una llengua és també assumir aquesta manera de veure el món i d'entendre les relacions que s'estableixen amb les persones i les coses.
- Interès per parlar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar. Influències entre llengües al llarg de la història i en l'actualitat: manlleus, formes de calc.
- Valoració i argumentació raonada que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior -independentment del nombre de parlants de cada una i que tinguin estat o no- i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen. Recerca sociolingüística per captar actituds negatives envers llengües o variacions de llengües.
- Conscienciació de la vida, mort i la revitalització de les llengües al món: les llengües i els estats, llengües oficials i els factors que les han condicionat, llengües minoritàries.
- Coneixement, mitjançant l'exploració, de diferents registres (vulgar, col·loquial, estàndard, acadèmic) del català en diversitat de situacions i especialment en els mitjans de comunicació.
- Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Llengua i literatura (catalana i castellana)

- Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dintre i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC, identificant els problemes de comunicació i sabent resoldre-les convenientment.

- Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) expositius i argumentatius per a l'expressió d'idees i raonaments, expositius per a la presentació de treballs i informes, conversacionals per a l'obtenció d'informació i administratius per a la relació formal amb l'administració i amb el món laboral.
- Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb diversa tipologia de textos.
- Realitzar exposicions orals sobre fets d'actualitat que siguin d'interès de l'alumnat o continguts curriculars, amb ajuda de mitjans audiovisuals i dels recursos de les TIC.
- Cercar informació per comprendre i ampliar el contingut dels missatges orals, escrits o audiovisuals, utilitzant diverses estratègies.
- Produir textos de diferents tipus: argumentació ideològica, treballs i informes, i administratius, usant procediments de planificació i elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees dins del text. Aplicar les estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.
- Conèixer les característiques estructurals i gramaticals dels tipus de textos esmentats, posant especial atenció en el reconeixement de les formes verbals i en les modalitats oracionals i la relació amb el context.
- Aplicar procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil (ús d'anàfores i eliminació de repeticions), mitjançant la precisió lèxica i l'aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis.
- Mostrar interès per la millora de l'expressió oral, escrita i audiovisual pròpia i aliena i respectar les opinions d'altri.
- Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; situar el sentit de l'obra en relació amb el context històric i cultural i amb la pròpia experiència.
- Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, tot tenint en compte alguns temes i motius recurrents, les característiques del gènere, el valor simbòlic del llenguatge poètic i la funcionalitat dels recursos retòrics del text.
- Mostrar coneixement d'autors/es, obres i períodes més significatius de la literatura catalana i castellana de l'Edat Mitjana al segle XX.
- Crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula.
- Reconèixer i valorar la diversitat lingüística d'Europa i del món, analitzant la realitat de la vida i mort de les llengües.
- Participar activament i reflexivament en l'avaluació (autorregulació, coavaluació) del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

CRITERIS D' AVALUACIÓ

Llengües estrangeres

- Participar en converses i simulacions breus, relatives a situacions habituals o d'interès personal i amb finalitats comunicatives diferents, utilitzant les convencions pròpies de la conversa i les estratègies necessàries per resoldre les dificultats durant la interacció.
- Fer ús de fórmules característiques del llenguatge formal i informal en les comunicacions orals i escrites.
- Comprendre la informació general i específica, de missatges i documents autèntics, incloent-hi els procedents dels mitjans de comunicació i semi autèntics en suport i format de tipologia diversa, sobre temes d'interès dels àmbits personal i educatiu.
- Comprendre la informació general i específica de diferents textos escrits, autèntics i adaptats, d'extensió variada, i reconèixer la seva intenció comunicativa.
- Elaborar textos diversos, orals o escrits, tenint cura del registre, el lèxic, les estructures, i alguns elements de cohesió i coherència per marcar la relació entre idees i fer-los entenedors als destinataris o destinatàries.
- Utilitzar de forma conscient, en contextos de comunicació variats, els coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera com a instrument d'autocorrecció i d'autoavaluació de les produccions pròpies orals i escrites i per comprendre les produccions dels altres.
- Utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos a partir de models, enviar i rebre missatges de correu electrònic i per establir relacions personals orals i escrites, i mostrar interès pel seu ús.
- Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la cultura i formes de vida diferents a la pròpia.
- Participar en l'avaluació de les produccions pròpies i les dels altres i mostrar una actitud activa i de confiança en la capacitat d'aprenentatge de llengües.
- Participar activament en el treball col·laboratiu.